

Lo Rat Penat

EIXERCICIS SOBRE L'ORTOGRAFIA DE LES LLETRES

1. Corrig els erros; posa l'accent gràfic a on corresponga i lleva els que estiguen mal posats; traduïx al valencià la paraula que es trobe en un altre idioma; elimina l'element gramatical innecessari en valencià, per eix., 'és a dir'='és dir'; posa l'apóstrof, la dièresis i unes altres grafies (interrogació, exclamació...) a on calga; posa els verps en el temps adequat (en tot el fragment no han d'haver temps passats); elimina els arcaïsmes que no tinguen us actual, substituint-los per la paraula més actual (en el glossari dels clàssics de l'Oronella, per eix. en *El Tirant*, pots trobar la seua traducció o l'equivalent actual; també pot fer us de l'Alcover (DCVB) que es troba en internet); posa els guionets a on corresponguen; posa els elements gramaticals que es solen escriure en valencià pero no en uns altres idiomes; etc.:

Lo homa, en parlar, manifesta les seves idees i expressà tambe la seva afectivitat. La unitat natural de el lenguatge no éra la paraula com antes es creia, sinó la frase, o mes ben dit, la oració o proposicio gramatical. El qui parla, fragmentà mentalment el seu discurs en unitats psiquiques intencionals, expressant-ne la diferenciació amb una inflexio final descendiente de la entonació, cuya cadencia denota que a deixat de estar tensant la atenció del parlant.

Desde un punt de vista lógic, però, te l'oració una definicio mes restringida, car la pronunciació gramatical es nomes la expressio verbal de un jui, es a dir, de la relació entre dos conceptes, y encara que hi hagué uns altres components, psiquics o estetics, es evident que el lligam lógic determinà principalment la estructura de la oració gramatical. Els tipus de la esmentada relació entre dues idees poden esser molt diferents, y la gamma de les oracions es molt variada; desde el punt de vista de la psicologia, es clasifiquen en exclamatives, declaratives i interrogatives.

En les oracions exclamatives hi ha un ampli descendiment en la inflexió final de l'entonació, y per tal de manifestar que es parla de una manera desavesada, se accentua o se afluixa la articulació dels sons, se accelera o retardà la pronúncia, y se alça o abaixa el tó. Estes oracions exclamatives son les que expresen un sentiment, i poden ser merament afectives com *Guapa xica!*, *Quina nit mes roin!*, *Creurem jo això!*, o volitives i aquestes son ades 'imperatives', ades 'optatives', segons llur grau, com *Vine!*, *Avant!*, *No canteu!*, *Silenci!*

En les oracions declaratives es referix alguna cosa de una substància, i poden ser atributives o predicatives.

- Son oracions **atributives** les qui expliquen o descriuen una qualitat relativament durable, com ara son les següents: *La neu es blanca. No estava enamorat. El vi no sembla bo. El meu veí ha tornat mut. La nostra tia ha quedat fadrina. La virtut resulta difícil.*
- Son en canvi, oracions **predicatives**, les que narraven un fenomen temporal, y aquestes es subdividien en *transitives* si el fenomen posà en relació dos o mes substàncies, com *Estudie gramàtica. El cavall porta flocs. Joan no estima les seues germanes. No me agraden les llentilles*, i *intransitives* si expresaven un estat pasatger observat en una substància, com son per exemple *L'arbre florix. El xiquet no dorm. Tots morirém.*

En les oracions interrogatives l'òma preguntava alguna cosa que li calia per a fer una declaració, i se caracteritzen fonèticament per la inflexió final ascendent e llur entonació; ne son **dubitatives** quan falten tots els elements de judici, com *No vindrà Amèlia al passeig?*, *Te canviaras de casa?*, o son **determinatives** quant nomen en falta u, com *Quí ha vingut?*, *Quant farà fred?*, *Com se ha trencat el got?*